

ÅRSPLAN 2023-2024

TØYEN BARNEHAGE

*VI TILBYR ET GODT SPRÅKMILJØ FOR ALLE BARN I
BARNEHAGEN! – bli en del av vårt inkluderende miljø*

NITTEDALS KOMMUNALE BARNEHAGER

VISJON:

Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene

Slagord for de kommunale barnehagene:

Plass til alle- ingen utenfor

Kvalitetsplan for Nittedalsbarnehagene (planen gjelder til ny fagplan er på plass):

Fagområder

- Inkluderende miljø
- Godt språkmiljø for alle barn
- Tidlig innsatskompetanse
- Barnehagen som lærende organisasjon

VÅRE VERDIER: Raushet, redelighet, respekt

LOVGRUNNLAG og STYRINGSdokumenter

[Barnehageloven](#), [Rammeplan for barnehager](#), [FN's barnekonvensjon](#), HMS, miljørettet helsevern, Handlingsplaner for Nittedal kommune

Innhold

INNLEDNING	5
Barnehagens formål og samfunnsmandat:	5
TØYEN BARNEHAGES RAMMEBETINGELSER	6
Historien vår	6
Barnehagens nærmiljø	6
Viktige datoer høsten 2023	7
Viktige datoer våren 2024	7
SAMARBEID	8
Hjem-barnehage	8
OVERGANGER I BARNEHAGETIDEN	9
OVERGANGER «Mind the gap»	9
Hjem-barnehage	9
Mellom avdelingene	9
Barnehage-skole	9
Andre samarbeidspartnere for Tøyen barnehage	10
BARNEHAGENS PEDAGOGISKE INNHOLD OG METODER	11
Pedagogisk plattform for nittedal kommunes barnehager	11
Faglig fordypning 2023-2024: vi har en bevisst språkpedagogikk i et inkluderende barnehagemiljø	
Partnerskap mellom de kommunale barnehagene og Høy skolen i Østfold 2023-2026	12
Verktøy vi skal prioritere i vårt pedagogiske arbeid for å sikre systematisk, enhetlig praksis og progresjon:	13
Andre aktiviteter vi vil benytte for å bidra til utvikling, trygghet, inkludering og språkforståelse	13
Omsorg og trygghet/tilknytning	14
Lek og sosialt samspill	16
Idrettslek og fysisk aktivitet	16
Godt språkmiljø for alle- hvert barn skal kjenne at det kan bruke sitt hjertespråk	17
PROGRESJONSPLAN- SPRÅKUTVIKLING	18
Livsmestring og helse	20
Vennskap og relasjoner	20

Mat og måltider.....	20
Mangfold og gjensidig respekt	21
Høytidsmarkering i barnehagen	21
Læring.....	21
Demokrati.....	21
Bærekraftig utvikling	22
Danning	23
DOKUMENTASJON OG VURDERING	24
STYRINGSVERKTØY FOR BARNEHAGEN.....	25

INNLEDNING

Vår visjon er: ***Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene.***

Vår viktigste oppgave er å legge til rette for lek og lærelyst. Barns egen mestring og glede over å være seg selv sammen med andre, legges til grunn i alt vi gjør. Vi skal ha et pedagogisk stimulerende og omsorgsfullt læringsmiljø som fremmer nysgjerrighet og engasjement hos hvert enkelt barn. Det skal være tid og rom for ettertanke, glede over nuet og rom for alle slags følelser. Her skal man kunne være seg selv sammen med andre, og alle skal få kjenne gleden av å være en del av leken og fellesskapet- oppleve at man hører til.
(pedagogisk plattform for de kommunale barnehagene)

Hvert barn i Tøyen barnehage er unikt og verdifullt.

Årsplanen er et levende dokument og skal være styrende for arbeidet i Tøyen barnehage. Planen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg (SU).

Barnehagens formål og samfunnsmandat:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.»

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» (Barnehageloven § 1 Formål)

TØYEN BARNEHAGES RAMMEBETINGELSER

Historien vår

Tøyen barnehage eies og drives av Nittedal kommune.

Barnehagen ble åpnet i september 1988

Barnehagen har 2 avdelinger, hvor Bikuben (0-3 år) er småbarnsavdeling, og Blomsterhagen (3-6 år) er delt inn i en gruppe for førskolebarna og en for 3 og 4 åringene. Det er felles start og avslutning på dagen for disse to gruppene og muligheter for smågrupper som går på tvers av aldersgruppene. Vi har god romkapasitet og flotte uteområder med gode muligheter for motorisk utviklende aktiviteter.

Det er 8,4 dagsverk fordelt på 1 styrer, 3 pedagogiske ledere, 4 barne- og ungdomsarbeidere og 1 pedagogisk medarbeider. Vi har en personalgruppe med høyt faglig fokus og er opptatt av å utvikle vår kompetanse sammen. Vi legger til rette for videreutdanning i personalgruppa og deler av kunnskap for felles løft.

Barnehagens nærmiljø

Vi ligger helt nord i bygda i landlige områder like ved et boligområde. Vi har vår egen plass i skogen hvor vi har gapahuk og bål plass. Denne plassen bruker vi jevnlig. På uteområde i barnehagen har vi en grillhytte som vi fyrer opp i på utedager gjennom hele året.

Vi har gangavstand til nye Elvetangen barneskole, Hakadalsbadet og Hakadal ungdomsskole. Vi har kort avstand til skogsområde, elva, skiløyper og akebakke. Og for dere som kjører kollektivt, stopper bussen rett utenfor døra til barnehagen ☺

Vi ser viktigheten av at barna får bli kjent i sitt nærmiljø og samarbeider med skolene hvor vi får benytte gymsal og svømmehall. Vi har også kirkebygninger, bondegårder og MS-senteret, som vi gjør ulike samarbeidsavtaler med.

Viktige datoer høsten 2023

Dato	Aktivitet/hendelse
14.august	Planleggingsdag – barnehagen er stengt. Ulike høytidsmarkeringer/+ kulturelle markeringer legges inn gjennom året etter samtaler med foreldre/barn
30.august	Nettverk for foreldre i barnehagen, kl.16.00-17.30 Lett servering, FAU er initiativtager
September	“BliMe-dans” for samhold og vennskap. Inkluderes i vårt arbeid med relasjonsarbeid og vennskap. Kommer i midten av september.
Uke 37-38	Brannvernuker - https://brannbamsen.no
21.september	FORELDREMØTE
20.oktober	Planleggingsdag- barnehagen er stengt
23.-27.oktober	Internasjonal uke som avsluttes med høstfest.
24. november	Planleggingsdager - barnehagen er stengt.
13.desember	Luciamarkering
21.desember	Grøtfest for barna
	Besøk i kirken for førskolen

Viktige datoer våren 2024

Dato	Aktivitet/hendelse
2.januar	Planleggingsdag- barnehagen er stengt
6.februar	Markering av samefolkets dag.
16. februar	Karneval
21. mars	Påskelunsj for barna, Rockesokk dagen
19.april	Planleggingsdag- barnehagen er stengt
Mai	FAU medansvar for dugnad. Samarbeid hjem-barnehage
17.mai	FAU ansvar for deltagelse i 17.mai tog
Uke 23	Sommerfest for barn, foreldre, søsken og personalet

SAMARBEID

I barnehagen er vi opptatt av å ha gode samarbeidspartnere.

Hjem-barnehage

Det er foreldrene som har ansvar for barnets oppdragelse. Barnehagen representerer et kompletterende miljø.

Det er nødvendig med god dialog og nært samarbeid. Hjem og barnehage skal ikke være like, men det har betydning at vi jobber mot de samme målene. Det er av stor betydning at vi har gjensidig åpenhet og tillit.

Foreldre og personalet ser barnet i ulike situasjoner, derfor har vi viktig informasjon å gi hverandre.

Vi vet viktigheten av å ha kjennskap til hjemmets språklige og kulturelle arena. For barn med annet språk enn norsk, kan det oppleves trygt å kjenne igjen ord og uttrykk på sitt hjertespråk når de kommer i barnehagen. Dette er vi opptatt av å samarbeide med foresatte om ved oppstart. Vi bruker også tolk for å sikre god gjensidig forståelse.

Arenaer for samarbeid:

- Daglig kontakt ved henting og levering (Det er viktig at vi tar med barnet i samtalen, så vi ikke snakker «over hodet» på det. Er det noe foreldre eller personalet tenker barnet ikke skal involveres i nå, så ber vi om noen minutter uten at barnet er til stede)
- MYKID -barnehagens digitale kommunikasjonsplattform mellom hjem og barnehage. Her kommer all informasjon utenom hente/bringe og møter/samtaler. Det er også her foreldre melder fri/ferier/sykdom, osv. Viktig at Mykid sjekkes daglig/ukentlig.
- Foreldresamtaler; pedagogisk leder inviterer til 2 samtaler i løpet av barnehageåret.
- **BTI** «Bedre Tverrfaglig innsats» Er det noe barnehagen eller foreldrene reagerer på/bekymrer oss for angående barnet, tar vi initiativ til en «tidlig innsats-samtale» for å se hva vi sammen kan gjøre for å gjøre hverdagen bedre for barnet. Kommunen har en egen modell for samarbeid til beste for barn og unge.
Ved behov for samarbeid med andre tjenester benytter vi samtykkeerklæring for fritak av taushetsplikten.

- Foreldremøter/nettverksmøter
Barnehagen inviterer til foreldremøte høst og etter behov på våren. Vi oppfordrer foreldrene til å danne nettverk for å sikre god dialog og samarbeid i foreldregruppa.
- Dagsrytme, informasjon ang. klær og forventninger sendes ut i egen brosjyre på mail og på garderobeplassen ved oppstart.
- Informasjon om hva som foregår i de enkelte aldersgruppene (Bikuben-de yngste barna, Blåklukkene- 2/3 åringene, Solsikkene- 4 åringene og Førskolen- 5 åringene), legges i ukeplan/kalender på Mykid.

Aktiviteter som foreldrene er med og arrangerer gjennom barnehageåret:

- 17.mai-tog i regi av Elvetangen skole
- Sommerfest i juni
- Dugnader

På siden www.fubhg.no finnes informasjon om Foreldreutvalget for barnehager (FUB)

OVERGANGER I BARNEHAGETIDEN

OVERGANGER «Mind the gap»

Vi vet at overganger kan være sårbart for barn, og vi er derfor ekstra oppmerksomme på å forberede barnet og foreldre på overganger i barnehagetiden. Overganger eller endringer i et menneskes liv utløser stressreaksjoner og det er normalt. Det som er viktig, er at vi forbereder barnet på disse overgangene og legger til rette ut fra det enkelte barns behov. Her er gjensidig informasjon mellom hjem og barnehage avgjørende.

Hjem-barnehage
Mellom avdelingene
[Barnehage-skole](#)

MØTEPUNKTER FOR Å BIDRA TIL GODE OVERGANGER FOR BARN OG FORELDRE

- Foreldremøte på våren, for de som har barn som starter i barnehagen til høsten. Bli kjent og informere om viktigheten av god tid i oppstartsperioden. Avtaler også besøk for barna.
- Oppstartsamtale før barnehagestart, for å ha kunnskap om barnets behov og kunne møte de der de er.
- Overgangsamtale med foreldre når barnet bytter fra Bikuben til Blomsterhagen (liten til stor avdeling), for utveksling av informasjon og gjensidige forventningsavklaringer. En halvårig plan for tilvenning legges ut til foreldre i januar.
- Skoleforberedende samtale i mars og besøk på skolen for barn på våren, for å bidra til en best mulig skolestart for barna.

Det må legges til rette for at barna kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, ha forventninger til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skole.

I Nittedal kommune har PPT, skolene og barnehagene utarbeidet et kvalitetsdokument, for å gjøre overgangen så god som mulig.

Er det behov for omfattende tilrettelegging, starter dette arbeidet i god tid før barnet begynner på skolen.

Andre samarbeidspartnere for Tøyen barnehage

- Alle tjenester i Nittedal kommune som berører barnehagens drift (eks. Helsestasjon, Familieteamet, PPT, Barnevern, Eiendom, Personal, osv)
- Nittedalsbarnehagene; som er samlebegrep for alle barnehager i Nittedal
- Elvetangen skole, samt Hakadal ungdomsskole
- Bjertnes videregående skole- hvor vi kan få elever i praksis
- Høgskoler- hvor vi kan få studenter i praksis

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE INNHOLD OG METODER

Pedagogisk plattform for Nittedal kommunes barnehager

Personalet skal sørge for at vi har et pedagogisk stimulerende og omsorgsfullt læringsmiljø og at barnehagen er en arena for et godt barndomsliv gjennom danning, omsorg, lek og læring. Plattformen er en tydeliggjøring av hva Rammeplan for barnehagen (KD. 2017) betyr for oss.

Dette krever at den enkelte voksne i barnehagen:

- viser omsorg, varme og er tilgjengelig, slik at trygg tilknytning etableres. Vi er «koblet på» når vi er på jobb.
- lytter, undrer seg sammen med barna og bruker positive ytringer i relasjonene
- anerkjenner *når barn mestrer og når de hjelper andre til å mestre.*
- observerer for å se hva det enkelte barn trenger av støtte og hjelp i sin utvikling.
- utforsker interesser, tema, osv. sammen med barna
- reflekterer over om det vi gjør, er det beste alternativet
- er bevisst rollen som kollega, som innebærer å reflektere og gi hverandre tilbakemeldinger
- den enkelte medarbeider vet hvor vi er «på vei»- lojalitet ifht. beslutninger som er tatt
- Deltar aktivt i planlegging, gjennomføring og vurdering av det pedagogiske arbeidet, for å sikre *kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa*

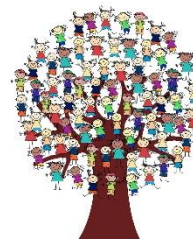
Vi har et kvalitetssystem som skal supplere den Pedagogiske plattformen for å sikre systematisk og enhetlig praksis.

Personalet i Tøyen barnehage har høy faglig kompetanse og vet at dette sammen med motivasjon er drivkraften i kvaliteten på vårt arbeid. Praktisk og teoretisk kompetanse+ motivasjon= **personalets kapasitet**

Vårt pedagogiske arbeid skal bidra til å fremme [livsmestring og helse](#), [mangfold og gjensidig respekt](#), [demokrati](#), [likestilling](#) og [bærekraftig utvikling](#).

Faglig fordypning 2023-2024: vi har en bevisst språkpedagogikk i et inkluderende barnehagemiljø

Vi gjennomfører hvert år en kartlegging av kvalitetskriteriene i de 4 områdene i Kvalitetsplan for Nittedalsbarnehagene (s.2), som utgangspunkt for å se hva vi endre, utvikle eller fordype oss i.

All kunnskap tilsier at sosial kompetanse ikke er medfødt, den oppstår ikke gjennom modning alene og sikres heller ikke gjennom tilfeldig læring. Den er som alle andre utviklingsområder helt avhengig at et utviklingsstøttene miljø.

Partnerskap mellom de kommunale barnehagene og Høyskolen i Østfold 2023-2026

Kapittel VIII i barnehageloven, setter krav om tydelige regler som skal sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen. Dette krever at vi som barnehage skal jobbe systematisk for å forebygge mobbing og annen krenkende oppførsel i tillegg til å skape et godt miljø hvor barna trives. De kommunale barnehagene er så heldig å ha fått midler fra fylkesmannen til et 3-årig partnerskap med Høyskolen i Østfold.

Gjennom kartlegging har vi i Tøyen valgt ut følgende området som vi skal ta med oss inn i prosjektarbeidet med de andre barnehagene:

- Vi skal sikre at alle barnas stemmer blir hørt, og ha både faste og sporadiske arenaer tilgjengelig.
- Vi skal gjennom året bruke barnebøker med utgangspunkt i barnas interesser, språk og kultur

Tøyen barnehage har nulltoleranse mot mobbing

«Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person i fellesskapet.» (fra Hele

barnet, hele løpet: Mobbing i barnehagen, Kristiansand: UiA)

Mobbing er et resultat av, eller foregår på grunn av utydelige voksne

(Nuria Moe)

Vi har vært med å utarbeide Nittedal kommunes nye handlingsplan for et godt psykososialt læringsmiljø i barnehagen.

NÅR VI GRIPER INN, BIDRAR VI TIL ET MILJØ SOM IKKE TILLATER KRENKELSER OG MOBBING OG LEGGER GRUNNLAGET FOR BARNETS VEI VIDERE!

Verktøy vi skal prioritere i vårt pedagogiske arbeid for å sikre systematisk, enhetlig praksis og progresjon:

- ❖ Pedagogisk analyse
- ❖ Barnesamtaler -Barna får mulighet til å fortelle hvordan de har det i barnehagehverdagen, undre seg og reflektere gjennom systematiske og spontane samtaler gjennom året
- ❖ [Grønne tanker, glade barn](#)
- ❖ Snakkepakken/språklek
- ❖ Språkløyper
- ❖ [Det er mitt valg](#) (førskolegruppa)
- ❖ [Jeg vet](#)- en læringsressurs som skal hjelpe oss som jobber i barnehagen med å gi barn alderstilpasset kunnskap om mobbing, vold og overgrep. Ved å bruke “Jeg vet” i dialog med barna, får de kunnskap om hvilke rettigheter de har og hvor de kan få hjelp.
- ❖ Observasjon/kartlegging (bl.a. Kari Pape -fargekartlegging og kvalitetskriteriene i kvalitetsplanen for Nittedalsbarnehagene)
- ❖ Ståstedsanalyse- vennskap

Når vi benytter **Pedagogisk analyse** samler vi inn data, analyserer praksis og tar forskningsbaserte beslutninger for å nå våre overordnede mål.

Målet er å sørge for at praksis som er u hensiktsmessig for barnet eller gruppa skal kunne endres på kortest mulig tid. Mer krevende saker tar lengre tid. Dersom tiltak ikke bidrar til endring over tid, stopper vi opp og ser på vår praksis på nytt.

Andre aktiviteter vi vil benytte for å bidra til utvikling, trygghet, inkludering og språkforståelse

Identitetskofferten- Er et verktøy i forebygging av mobbing og styrke gruppefølelsen/samholdet. «Identitetskoffert» er en tom koffert (e.l.) som barnet får med seg hjem, for så å legge oppi ting som forteller noe om hvem barnet er og hva som er viktig i

livet hans/hennes nå. I tillegg kan barna få se at vi er like på mange ting, men også at vi er ulike. Og- at alle har positive sider ved seg! 😊

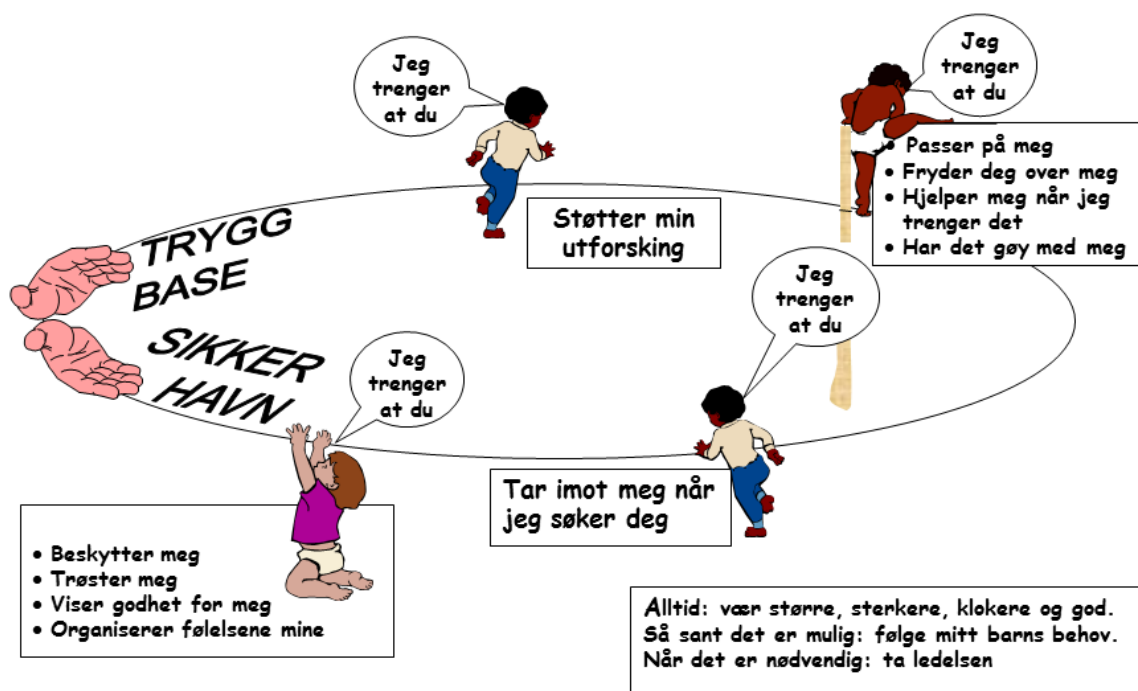
Rammeplanen: Personalet skal gi barn positiv selvoppfatning. Identitet kan tolkes som personlighet/selvbilde/selvoppfatning/den man er.

Familieplakat- Alle barna på Bikuben har sin plakat med bilder, som bidrar til samtaler rundt familien, trygghetsfølelse og tilhørighet.

Omsorg og trygghet/tilknytning

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Trygghets sirkelen bygger på mange års forskning omkring tilknytning og viser oss hvordan de grunnleggende behovene henger sammen.

I nedre del av sirkelen ser vi barnets avhengighet og beskyttelsesbehov, altså tilknytningsbehovet. Hånden som tar imot nederst er den sikre havnen i form av en trygg og nær voksen hvor barnet kan få hjelp, trøst og nærhet når tilknytningsbehovet er slått på, når barnet trenger nærhet til den voksne.

I øvre del av sirkelen ser vi barnets selvstendighet og utforskertrang, barnets behov for å erobre og mestre verden. Den øvre hånden representerer også den voksne, men her fungerer hånden som en trygg base for barnets utforskning. Barnet tar seg en tur ut i verden, i trygg forvissning om at den voksne er der og passer på.

Sirkelen tydeliggjør for oss dynamikken mellom avhengighet og selvstendighet. Tryggheten til å gå ut kommer fra vissheten om at det er mulig å komme inn igjen. Selvstendighet vokser fram av tillatelsen til å være avhengig.

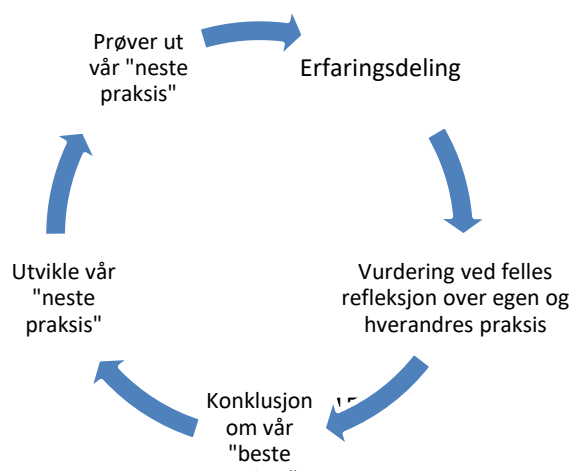
Trygghet er et kjernebegrep. På tryggheten bygges selvfølelsen, selve grunnmuren for oppfatningen av oss selv. Selvfølelsen bygges stein for stein tidlig i livet, og er avhengig av voksne som tilfredsstillende barnets grunnleggende behov for omsorg, hjelp og støtte. På denne avhengigheten skal barnets selvstendighet utvikles. Et trygt barn er rustet til å mestre hva som helst!

Primærkontakt: I barnehagen vår skal barna møte kjente og trygge voksne som skaper hverdager preget av stabilitet og forutsigbarhet. Alle barna har sin primærkontakt. Barnets primærkontakt har et særlig ansvar for barnets trygghet og trivsel i barnehagen og spesielt i oppstarten av barnehagetiden.

Vi gir omsorg og trygghet ved:

- ❖ Å skape forutsigbare rammer for store og små og tilpasse rammene etter de barna som til enhver tid er i barnehagen
- ❖ Å legge til rette for aktiv bruk av barnehagens fysiske rom, utstyr og kompetanse.
- ❖ Å være en trygg og hjelpende voksen for barnas håndtering i glede, sorg og konflikter.
- ❖ Å lytte og se for å forstå barnas signaler, individuelle forutsetninger og behov.

I Nittedalsbarnehagene legger vi et sosiokulturelt læringssyn til grunn, som bygger på antagelser om at **læring skjer gjennom bruk av språk og deltagelse i sosiale fellesskap**. Læringssirkelen under beskriver prosessen som må skje underveis, hvor personalets læring gir de beste vilkår.

Lek og sosialt samspill

Leken har egenverdi.

Å prioritere arbeidet med lek og godt samspill er den viktigste oppgaven barnehagen har. Barn lærer i samspill med andre barn og voksne. Hva de lærer, er avhengig av kvaliteten på samspillet. Barn skaper mening til livet sitt gjennom lek. Lek som blir møtt med respekt og anerkjennelse er med på å gi barnet en god selvfølelse. En god selvfølelse er viktig i seg selv og i samspillet med andre mennesker.

Rommet som den 3.pedagog innebærer at vi er bevisste hva vi tilrettelegger for i det enkelte rom. Deretter at vi voksne ser viktigheten av vår rolle for å bidra til at leken kan starte, bevares og utvikles.

Vi ønsker en barnehage full av gode lekere. Vi mener at ved å jobbe med trygghet og tilknytning, vil vi også legge grunnlaget for å oppnå dette.

En god leker er: **inkluderende, kreativ, initiativrik, løsningsorientert, fokusert, fantasifull, kan vente på tur, samarbeidssterk, har gode kommunikasjonsferdigheter, trygg på seg selv og selvstendig.**

Idrettslek og fysisk aktivitet

Vi er opptatt av variasjon i aktiviteter og at barna gjennom barnehagetiden blir kjent med ulike idretter med fokus på lekende tilnærming. Vi har bevegelseslek med og uten musikk og hinderløyper som er for alle barnegruppene, ulike aktiviteter i gymsal på nærskolen for 2-5 åringene, svømming/vanntilvenning for 4-5 åringene, skileik for 4-åringene, skøyter og sykkel for 5- åringene. (mer informasjon kommer i periodeplaner fra avdelingene)

Vi skal bidra til at:

- Alle barn har minst en god lekekamerat.
- Alle barn opplever tilhørighet i en gruppe.
- Vi vil gi barna felles opplevelser som plattform for felles lek.
- Barna utvikler kompetanse innen lek (turtaking, utvikle roller, sosiale spilleregler).
- Barna får oppleve mestring i fysisk aktivitet/idrettslek

Dette gjør vi ved:

- At de voksne deltar aktivt i leken og er tilstedeværende for å observere når de ikke er i lek.
- At personalet legger til rette i rommene på bakgrunn av observasjon av barna og gjennom barnesamtaler. (Setter av tid i møter/plandager 4 ganger pr.år)
- At lekegrupper etableres.
- Å ha voksne som opptrer som gode rollemodeller.
- At personalet tilrettelegger for og er til stede ved/i lek i de rommene som vi gjør tilgjengelige
- Sørge for at vi tilrettelegger for lek i rommene til dagen etter, før vi forlater barnehagen.

Godt språkmiljø for alle- hvert barn skal kjenne at det kan bruke sitt hjertespråk

Å støtte barns språkutvikling er en av barnehagens kjerneoppgaver og en forutsetning for læring, samspill, lek og vennskap. Et godt språkmiljø legger til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel og som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

Systematisk språkstimulering er en del av barnehagens hverdagsaktiviteter. Personalet kan fremme god språkutvikling gjennom de vanlige aktivitetene i hverdagen, for eksempel måltider, stellesituasjoner, lek m.m. Arbeid i språkgrupper kan være et supplement til dette arbeidet. Barn utvikler språk når de deltar i meningsfulle samtaler. Bøker og lesing er også positivt for språkutviklingen. Personalet skal ha et reflektert og bevisst forhold til arbeid med språk, for å utvikle og styrke kvaliteten på arbeidet.

I barnehagen møter barn flere språk, og alle barna har utbytte av å være i et flerspråklig miljø. Det kan skape nysgjerrighet på andre språk og oppmerksomhet på eget, i tillegg til at det kan skape en større forståelse for hverandre både språklig og kulturelt. Barn kan oppleve at deres ulike språklige kompetanse blir verdsatt. For det flerspråklige barnet er det viktig at barnehagen støtter barnet i dets morsmål, samtidig som at barnehagen skal fremme og utvikle barnas norsk-kompetanse (KD 2017. s. 24). Morsmålet er en del av barnets identitet, og blir også kalt «hjertespråket», det vil si det språket som ligger ens hjerte nær. Barnet trenger morsmål for å kommunisere med familie, og som et redskap for å uttrykke tanker og følelser. Videre har morsmålet betydning for barnets utvikling av andrespråket. Det barnet har av språklige ferdigheter på morsmål kan overføres til andrespråket. Det er oftest mest nyttig at foreldre snakker det språket de behersker best, sammen med barnet.

Personalet skal følge med barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklige aktive eller som har sen språkutvikling (KD 2017, s. 24). Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), som for

eksempel tegn-til-tale, bildestøtte eller lignende, skal være en naturlig del av det ordinære tilbudet i Tøyen.

Vi bruker bøker ut fra barnas interesser og kulturelle aktiviteter gjennom året. Vi må snakke om boka før vi begynner: «Hva tror dere den handler om?» Stoppe opp og leke fra boka underveis, slik at barna får brukt språket. Hvis den voksne leser og barna bare hører på, får ikke barna brukt de nye ordene. Vil et barn lese spontant, så kan vi bla i boka før vi leser og snakke sammen om hva vi tror den handler om. Da finner vi ut om boka passer barnet/barnegruppa.

10 tips til god lesekultur i barnehagen

PROGRESJONSPLAN- SPRÅKUTVIKLING

Mål: barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barna leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.	
Stadie 1	
HVA	HVORDAN
<ul style="list-style-type: none"> Bli kjent med billedbøker og pekebøker Bli kjent med bøker med enkel tekst Bli kjent med sanger med bevegelse, enkle sanger uten bevegelse og bevegelsesleker Få kjennskap til rim og regler Bli kjent med stopptejn Positive opplevelser med verbal og non-verbal kommunikasjon Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspill med andre barn Bli kjent med enkle eventyr 	<ul style="list-style-type: none"> Lese og fortelle bøker med og uten konkreter Bruk av sanger og bevegelse, rim og regler i samlinger og aktiviteter Bruke konkreter, bevegelse og bilder som støtte til enkle sanger og fortellinger Bruke rim og regler Vise og benevne tegn Være til stede der barna er, på gulvet Gi barna tid til å uttrykke seg Velge 2 – 4 historier eller eventyr hvert år og dramatiserer med konkreter
Stadie 2	
Videreutvikle ferdigheter og interesser fra foregående stadie	
HVA	HVORDAN
<ul style="list-style-type: none"> Se sammenhenger mellom bilde og gjenstand(konkreter) Lyttetrening Sette ord på ønsker og følelser Bli kjent med for-bokstavene i navnene til barn og voksne Få kjennskap til digitale verktøy Oppfordre til begynnende rollelek 	<ul style="list-style-type: none"> Bruke sangkort, puslespill og bøker som er tilpasset alderen Gjenkjennelsesleker (eks. Kims lek) og Lottospill Oppfordre til tegning Fortelle eventyr både med og uten konkreter Legge til rette for samtaler mellom voksen- barn og barn - barn Oppfordre til rollelek Bruke enkle regelleker som Memory-billedlotto, stigespill Bruke billedbøker med enkel tekst Synliggjøre navnet til barn og voksne på avdelingen

	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke nett/I-pad til å finne ulike dyrelyder og bilder • Ta barna med å skrive dagen i dag-informasjon på MyKid • Legge til rette for rollelek, være til stede, veilede
Stadie 3	
<i>Videreutvikle ferdigheter og interesser fra foregående stadier</i>	
HVA	HVORDAN
<ul style="list-style-type: none"> • Bevisstgjøring på bruk av språket i konfliktsituasjoner og sette ord på følelser • Ta ordet og lytte til andre i samlinger • Begynne å bruke språket aktivt og hensiktsmessig i lek • Kjenne til internett som informasjonskilde 	<ul style="list-style-type: none"> • Samtaler om felles opplevelse • Oppmuntre barna til å fortelle • Lese bøker som beriker og gir inspirasjon • Høytlesning og lytte til lydbøker • Fortelle og dramatiserer eventyr med og uten konkrete • Sang og bevegelsesleker • Stimulerer barna til å sette ord på det de gjør • Googler det vi lur på, for å finne informasjon. Oversette ord til ulike språk.
Stadie 4	
<i>Videreutvikle ferdigheter og interesser fra foregående stadier</i>	
HVA	HVORDAN
<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle variasjoner innenfor språket • Utvikle det abstrakte begrepsapparatet • Preposisjoner, bøyninger verb osv. • Større kjennskap med språklyder • Øke kjennskapet til ulike media. • Se sammenheng mellom det talte og skrevne ord • Interesse for begynnende lekelesing og lekeskriving 	<ul style="list-style-type: none"> • Leke og tulle med ord spontant og organisert • Spille spill – lotto, Memory, osv. • Rimer og dikter • Dramatiserer og dokumenterer • Oppmuntre til tegning og lekeskriving • Bruke I-pad til å ta bilder
Stadie 5	
<i>Videreutvikle ferdigheter og interesser fra foregående stadier</i>	
HVA	HVORDAN
<ul style="list-style-type: none"> • Tall og bokstaver blir en del av det daglige livet i barnehagen - Med dette øker barnas interesse for skrift og talespråk • Få begynnende kjennskap til alfabet • Oppmuntre til å skrive sitt eget navn. • Utvikle interesse for å lytte til andres fortellinger 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får møte ordbilder, bokstaver, tall og andre symboler på avdelingen • Høytlesning, lydbøker og fortsettelsesbøker • Mer avanserte sanger og historier som inspirasjon til fabulering og nyskapning • Fast førskolegruppe der det jobbes med skoleforberedende oppgaver

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal være et trygt sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme bevegelsesglede og motorisk utvikling. Måltider og matlaging skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.» (KD. 2017, s. 11)

Vennskap og relasjoner

Alle barn i Tøyen barnehage skal oppleve å ha en venn.

En sentral oppgave for oss voksne i barnehagen er å hjelpe barn med vennskap.

Vi skal GI BARNA GODE STRATEGIER ved å:

- Jobbe systematisk med [«Grønne tanker, glade barn»](#) og [«Jeg vet»](#)
- Bruke ulike observasjonsformer, fargekartlegginger (relasjoner)
- Ikke gå forbi, men si stopp når vi ser en negativ handling. Stille gode spørsmål, trøste og hjelpe de å sette ord på følelser/handlinger. Barna skal erfare at vi bryr oss.
- Etablere felles normer og verdier. Ha fokus på barnas styrker.
- Etablere lekegrupper og smågrupper med fokus på god relasjonsbygging

Mat og måltider

I Tøyen er vi opptatt av sunne og gode måltider. Barna er med og lager varmlunsj en dag i uka. Frukt og grønnsaker er viktig som tilbehør til de daglige måltidene. Matlaging og måltidene skal bidra til måltidsglede, fellesskapsfølelse, gode vaner og kunnskap om kost. Vi jobber sammen med foreldrene for å utvikle måltidene til beste for barnas helse. Vi følger helsedirektoratet sine retningslinjer for mat og måltider i barnehagen.

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-barnehagen>

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.» Rammeplan for barnehagen

Vi er opptatt av og avhengige av et godt samarbeid med foreldre i dette arbeidet. Når familiene deler sin kultur med barnehagen, får alle et innblikk i og kunnskap om hverandre. Både likheter og ulikheter. Språk, musikk, fortellinger, mat, osv. Målet er at barn med både minoritets- og majoritetsbakgrunn skal gjenkjenne noe som sitt i barnehagen, slik at deres identitet blir bekreftet. FN-dagen i oktober er en merkedag, men det er inkluderingen og mangfoldet vi skaper gjennom hele året som har størst betydning for barna.

Høytidsmarkering i barnehagen

Markering av høytider i barnehagen stimulerer barnas empatiske oppmerksomhet på hverandre. Forutsatt at markeringen er fri for forkynnelse. Å ha fokus på egen eller andres tros- eller livssynstilhørighet kan bidra til økt respekt for både en selv og andre. Aktiviteter knyttet til ulike religiøse markeringer vil legges inn på MyKid når vi har skaffet oss informasjon om dette i ny barnegruppe til høsten. [STL-flerreligios-hoytidskalender-2023.pdf](#)

[Tips til markeringer](#)

Læring

De første årene i et barns liv er begynnelsen på **livslang læring, og barnehagen** er det første steg i utdanningsforløpet.

Trygghet og mestring er forutsetning for å kunne leke og lære. I Tøyen barnehage vil vi legge til rette for gode mestringsopplevelser. Læring i barnehagen foregår i stor grad gjennom lek. Vi skal sørge for at det er en god balanse mellom barneinitiert og voksenstyrt aktivitet.

Vi skal gi barna tid og rom til utforskning og undring, og bidra til å skape glede og nysgjerrighet i fellesskap. Ved å ha dette i fokus bidrar vi til utvikling av det enkelte barns kunnskap og forståelse. Systematisk bruk av kartlegging, observasjon, samtaler osv. blir viktige i arbeidet.

Demokrati

«Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.» Rammeplan for barnehagen

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet»

Barnehageloven §3

I Tøyen barnehage ønsker vi å sikre barns medvirkning ved:

- å reflektere over våre holdninger til barn og speile hverandre for å kunne være gode rollemodeller i barnehagen.
- at alle barna i barnehagen blir sett og hørt.
- å hjelpe barn å kommunisere med hverandre, lytte til hverandre, ta ansvar og å løse konflikter selv.
- at vi er observante i hverdagen for å fange opp det barna er opptatt av. Barna medvirker til barnehagens innhold, gjennom spontane samtaler, innspill og organiserte barnemøter.
- at vi følger opp barns uttrykk både kroppslig og verbalt.
- å anerkjenne og veilede barn når de ikke vil og synliggjør konsekvenser ved ulike valg (f.eks. når de avviser andre barn).
- å la de få ta ansvar som de er rustet til å ta ut fra egne forutsetninger og modenhet. Gi barna tid og rom til å mestre selv.

Bærekraftig utvikling

Tøyen barnehage er pilotbarnehage for sertifisering som Miljøfyrtårn i kommunens barnehager. Dette er en del av en helhetlig sertifisering i Nittedal kommune.

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.» Rammeplan for barnehage

Vi i Tøyen barnehage ønsker å så frø av miljøbevissthet og vet at barna både vil og kan være med å ta ansvar. Barn synes det er gøy å få ansvar og å lage noe som er sitt.

Ute har vi en liten kjøkkenhage som vi nå har begynt å plante i. Vi har også ripsbusker. Gjennom dette kan barna erfare at de skaper liv i naturen og at man må stelle med det for at

den skal ha det bra, vokse og leve. Ved å ta med barna på slike aktiviteter vil de kunne få øynene opp for hvordan ting henger sammen.

Vi lærer også om kildesortering i 5 ulike avfallsfraksjoner (papir, matavfall, glass, metall og restavfall) og ser også hvordan vi kan bruke ulike materialer til kreativ utfoldelse i lek og formingsaktivitet. Barna er med og kaster glass og metall i kontainer i vårt nærområde og er gode til å sortere avfall i riktig boks i barnehagen.

Gjennom vårt arbeid legger vi grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet – i tråd med rammeplanens intensjoner.

[Uten omsorg og næring er det vanskelig å vokse. Både for mennesker og natur.](#)

Danning

Dannelse er et videre og mer åpent begrep enn oppdragelse, ikke minst fordi dannelsesprosessen innebærer medvirkning fra barnets side. Vi overfører verdier, normer, tanker, uttrykk og handlingsmåter i våre daglige møter med barna.

Når vi setter fokus på å styrke barns medvirkning, støtter vi opp under barnas egen, aktive selvdannelse.

Vi vil sammen med foreldrene bidra til at det enkelte barn, gjennom erfaringer og i relasjoner med andre barn og voksne, etter hvert kan bli «pilot i sitt eget liv». Gi støtte og være rollemodeller og tydelige og varme veiledere, slik at barna får troen på å klare/mestre selv.

«Det du tror om meg, slik du er mot meg,
hvordan du ser på meg, hva du gjør mot meg,
slik blir jeg.»

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Dokumentasjon er en viktig del av arbeidet i barnehagen og er avgjørende for at barnehagen skal være en lærende organisasjon.

Lærende organisasjon er når vi *deler* kunnskap og erfaringer, når vi hjelper hverandre med å forstå *hva* vi skal gjøre, *hvordan* vi skal gjøre det, *hvorfor* vi skal gjøre det, og *hvorfor* vi skal gjøre det akkurat slik.

Vi dokumenterer våre aktiviteter gjennom året og evaluerer for å se om det er noe vi skal endre, videreføre eller videreutvikle i samarbeid med barna.

*«Å dokumentere er å forstå verden på ulike måter.
Dokumentasjon gir oss nye bilder av hvordan barna lærer, det hjelper oss å synliggjøre det lyttende, og gir oss en mulighet til å skape en virksomhet som bygger på at alle er delaktige»
«Lyttende pedagogikk» av Ann Åberg og Hillevi*

STYRINGSVERKTØY FOR BARNEHAGEN

Lov om barnehager

Bestemmelser om formål/innhold/krav og tilsyn. I henhold til loven er barnehagen underlagt taushetsplikt og opplysningsplikt.

§20 Taushetsplikt

§21 Opplysningsplikt til sosialtjenesten og den kommunale omsorgstjenesten

§22 Opplysningsplikt til barneverntjenesten

§42-43 Aktivitetsplikten-skal sikre at barna har et godt og trygt psykososialt barnehagemiljø

Mer informasjon er å finne på www.lovdato.no

Rammeplan for barnehagens oppgaver og innhold (KD. 2017)

Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Samarbeidet med barnas hjem skal ligge til grunn for virksomheten.

Rammeplan for barnehagen <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Vedtekter

Nittedal kommune har utarbeidet gjeldende vedtekter, som deles ut når det går ut tilbud om barnehageplass og er å finne på kommunens hjemmeside www.nittedal.kommune.no.

